

Tuntosarvi

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti

8/2026

Unohtumaton ajokokemus

Yhteisön kantava voima

Sisältö

Pääkirjoitus: Vahva yhteisöllisyys tuo turvaa.....	3
Palvelut asukkaan tukena – Hilkkä Hyötylän arki.....	4
Esteetöntä ja turvallista asumista VTS Ristontalossa.....	8
Retkipäivä Mustasaarella	10
Erasmus tukee haptiisi-sanaston keräystä.....	12
Yhteisöllinen retki Vaasaan	14
Yhdessä viitoimme enemmän Peurungassa.....	15
Vauhtia virtuaaliradoilla!.....	16
Puheenjohtajan palsta.....	18
Ajankohtaista syyskokouksesta	19
Ilmoitukset.....	20

Etukansi: Opastusharjoitus Suomen Kuurosokeat ry:n kommunikaatiopalveluiden kurssilla "Tuntoaisti, tilan hahmotus ja kommunikaatio opastuksessa". Johtava kommunikaatioasiantuntija Riitta Lahtinen (takana) ja kommunikaatiotyöntekijä Sanna Nuutinen.

Takakansi: Kurssilaisia ja tulkkeja kommunikaatiopalveluiden kurssilla opastusharjoituksessa.

Kuvat: Jaakko Evonen

Tuntosarvi

52. vuosikerta
ISSN 2490-1695

Julkaisija

Suomen Kuurosokeat ry

Levikki

500

Toimitus

Päätoimittaja ja taitto
Anne Metsäpuro
Sisällöntuottaja Jaakko Evonen
p. 040 753 2026
viestinta@kuurosokeat.fi

Vuosikerran hinta

Vuosikerta 30 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ilmainen. Yhdeksän numeroa vuodessa printtilehtenä, piste-
kirjoituksella, Daisy-äänilehtenä, sähköisenä Luetus-ohjelmassa ja pdf-näköislehtenä verkossa.

Mainosten hinnat

puoli sivua 140 euroa
2 x 1/2 palstaa 70 euroa
1 palsta 60 euroa
1/2 palstaa 35 euroa
1/4 palsta 20 euroa

Tilaukset ja osoitteenmuutokset

Suomen Kuurosokeat ry,
Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
s-posti:
osoitteenmuutos@kuurosokeat.fi

Toimiston aukioloaika

ma-pe klo 9.00–15.00

Painopaikka

PK-Paino Oy, Tampere

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla
www.kuurosokeat.fi.

Pääkirjoitus: Vahva yhteisöllisyys tuo turvaa

Saamme välillä palautetta lehden juutuista ja se on mukavaa. Yhden palautteen pohjalta teimme jutun **Hilkan** päivästä VTS Ristontalossa.

Palveluasuminen omankielisessä ympäristössä on tärkeää ja se korostuu myös Hilkan haastattelussa. Se että ympärillä on samaa kieltä käyttäviä ihmisiä, tuo turvallisuutta elämiseen.

Kuurosokeat halusivat 1970-luvun lopulla oman palvelutalon, mikä oli hyvä ratkaisu. Kaikki rakennukset ovat suunniteltu ja toteutettu kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille sopivaksi, kukin aikakautensa mukaan. Rivitalot ovat valmistuneet 1980-luvun lopulla ja niitä on myös remontoitu säännöllisesti. Rivitaloissa on omat takapihat ja vieressä sijaitsee aistipuutarha.

VTS Ristontalo on nykyisen vaatimustason mukaan täysin esteetön rakennus. Siksi siellä on hyvä asua ja elää vammoista huolimatta. VTS Ristontalon vuokra-asuntoja voivat hakea henkilöt, jotka eivät tarvitse palveluasumista. Tarvittaessa he voivat saada vaikka Kotipolun apua kotona asumisen tueksi.

Kuurosokeiden Toimintakeskuksella käy säännöllisesti vierailijoita tutustumassa esteettömään rakennukseen ja erilaisiin ratkaisuihin, jotka helpottavat kuurosokean henkilön asumista. Loppukesästä eräs vierailijaryhmä oli hämmästynyt etenkin paikan yhteisöllisyydestä.

Toimintakeskuksella on helppo tutustua uusiin ihmisiin ja lähteä mukaan erilaisiin aktiviteetteihin. Yksin ei tarvitse siis jäädä. Vapaa-ajan ohjaaja Eerika Väisänen järjestää kaikenlaisia toimintaa ja kertoo tapahtumista alueen asukkaiden omassa lehdessä. Asukkaat käyvät yhdessä retkillä, kokoontuvat kerhoissa ja järjestävät yhteistä kivaa esimerkiksi aistipuutarhassa.

Yhteisöllisyyttä on myös monilla Toimintakeskuksella järjestettävillä kursseilla. Niissä voi kohdata uusia ihmisiä ja saada vertaistukea erilaisista teemoista.

Muistetaan huolehtia vahvasta yhteisöllisyydestä myös jatkossa!

Anne Metsäpuro
päätoimittaja ■

Palvelut asukkaan tukena – Hilikka Hyötylän arki

Teksti: Anne Metsäpuro ja Jaakko Evonen

Kuvat: Jaakko Evonen

Hilikka Hyötylä on asunut Kuurosokeiden Toimintakeskuksella pitkään, jo 26 vuotta. Hän asui aluksi rivitalossa, mutta jäätyään leskeksi hän muutti VTS Ristontaloon.

Hilikka on kuurosokea ja häntä auttavat päivittäin asumispalveluiden työntekijät. Myös tulkit käyvät apuna säännöllisesti. Kysyimme Hilkalta, millainen on hänen tyypillinen päivänsä.

Aamurutiinit

Hilkan päivä alkaa aikaisin. Yöhoitaja tulee kuudelta hänen luokseen, tekee leivät, keittää teetä ja antaa aamulääkkeitä.

-Jos herään aikaisemmin, istuskelen tässä keinuissa rauhassa. Kun yöhoitaja tulee, hän antaa merkin, että on paikalla, Hilikka kertoo.

Kello kahdeksalta Hilikka keittää itse aamukahvit ja syö leivän.

Tulkit saapuvat paikalle yhdeksältä. Yleensä ohjelmassa on uutisten lukua ja asioiden hoitoa puhelimitse.

Lounasaika

Hilikka haetaan ja opastetaan ruokailemaan kello 11 maissa. Hänen apunaan on palveluasumisen työntekijä ja he suuntaavat yhdessä ruokalan linjastolle.

-(Työntekijä) opastaa alas. Hän kertoo mitä salaattia on, mitä lämmintä ruokaa, kastikkeet, jälkiruuan ja juomat. Työntekijä opastaa pöytään. Sitteen alan syömään.

Hilikka toisinaan viittooo erään asukkaan kanssa, joka istuu hänen vieressään samassa pöydässä. Kun hän on valmis, heilauttaa hän kädellään merkiksi työntekijälle.

-Työntekijä tulee sitten hakemaan minut koskettamalla olkapäätä. Käymme postilaatikolla ja katson mitä postia on. Sitten hissillä työntekijä opastaa kotiin.

-Työntekijä viittooo postin, jos hänen viittomakielen taitonsa on sellainen, että pystyy. Tai tulkki viittooo sen seuraavana aamupäivänä.

Uutisten lukua puhelimesta. Tulkki viittoo uutiset kädestä käteen.

Iltapäivä ja ilta

Kotiin saavuttuaan Hilikka suunnittelee lopun päivän ohjelmaa. Hän mielellään kutoo, käy tietokoneella, tekee tuolijumppaa tai vierailee Ahjolan käsityöpiirissä. Iltapäivän ohjelmaan kuuluu myös kahvinkeitto pullan kera ja ruoan lämmitys.

Joskus iltapäivällekin Hilikka tilaa tulkin.

-Menen tulkin kanssa asioille tai kauppaan ostoksille. Minulla on turvallisempaa olla, kun kaksi tulkkia on mukana.

Asumispalveluiden työntekijä tulee käymään kuuden seitsemän maissa. Hän laittaa Hilikalle teen ja iltapalan sekä antaa iltalääkkeitä.

Avustajapalvelut

Avustaja vierailee sovitusti kerran viikossa.

-Joka tiistai tai sitten jokin toinen päivä mikä sovitaan. Välillä joudun kysymään sanoista tai viittomista, joita avustaja käyttää. Niin opin uusia asioita.

-Mun kieli on vähän vanhahtavaa ja kieli kehittyi, mutta mä en enää jaksa opiskella uusia juttuja. Mutta kysyn aina mitä (asia) tarkoittaa.

Piristystä arkeen

Hilikka kertoo kärsineensä yksinäisyydestä. Ystäviä ei ole paljon. Onneksi kuitenkin vieraita saapuu toisinaan kylään.

-(Edesmenneen) miehen sisko käy kerran vuodessa ja se on ihanaa. Sis-kon tyttö käy myös kerran vuodessa. Viimeksi hän yllätti minut ja oi kun se oli kivaa. **Marjo**-ystävä myös käy ja minulla on aina tulkit siinä mukana.

Apuja ostoksille ja apteekkiin

Hilkan mukaan kaupassa asiointi olisi helpottumassa jatkossa. Hänen ei tarvitsisi mennä enää itse kauppaan, vaan työntekijä tilaisi tuotteet verk-kokaupasta Hilkan ostoslistan perus-teella. Ostokset toimitettaisiin Hilkal-le kotiin ja hän maksaa kerran kuussa laskun.

-En osaa käyttää kaupan nettisivuja, vaan kirjoitamme ne (tilattavat asiat) yhdessä työntekijän kanssa.

Apteekissakaan Hilkan ei tarvitse asioida itse, vaan työntekijä hoitaa lääketilaukset. Nekin Hilikka maksaa könttäsummana.

Tuntoaisti tukee hahmottamista

Hilikka käyttää hyödykseen tuntoaistia ja muistia taitavasti. Kahvia keittäessä hän tunnustelee vedenpintaa vesikannusta ja muistaa missä kahvitarvikkeet sijaitsevat kaapissa. Pyykkiä ja astioita pestessä hän koskettaa pesukoneen runkoa.

-Pyykinpesukoneessa tunnen (kädel-lä), kun moottori on pysähtynyt. Laitan sitten pyykit kuivumaan.

-Astianpesukoneessa laitan mukit ylös ja lautaset alas. Laitan pesuai-neen lokerikkoon, hanan auki ja etsin

Hilikka kulkee ulkona rollaattorin kanssa. Tulkki opastaa vierellä.

Hilkalle kuvaillaan ruokalinjastolla tarjolla oleva päivän ruoka. Tavallisesti ruuan otossa avustaa työntekijä, mutta kuvauspäivänä mukana tulkki.

oikean ohjelman. Lasken 1,2,3,4,5 milloin tulee oikea ohjelma. Tunnustelen konetta, kunnes tunnen moottorin käynnistyvän.

Näkemisen vaikeudet

Hilkka ei enää erota värejä. Hän toivoo, että näkevä voisi useammin kertoa hänelle, minkä värisiä langat tai vaatteet sattuvat olemaan.

-Saatan sitten vaan ruveta kutomaan. Ei väliä mikä väri on.

***Hilkka mielipuuhanza parissa kuto-
massa. Kuva: Anne Metsäpuro***

-Saatan kaapista tunnistaa, että mikä vaate on. Mutta värejä en näe.

Kiitosta Toimintakeskukselle

Hilkka on tyytyväinen asukas Kuurosokeiden Toimintakeskuksella. Hän antaa kiitosta palveluista.

-Hyvä ja turvallinen paikka. Palvelut ovat lähellä. Minulla on ranneke, jolla voin hälyttää apua, hän sanoo lopuksi. ■

Esteetöntä ja turvallista asumista VTS Ristontalossa

Teksti: Anne Metsäpuro ja Jaakko Evonen

Kuva: Anne Metsäpuro

Kuurosokeiden Toimintakeskuksella on monipuolista asumisen palveluita kuurosokeille, kuulonäkövammaisille sekä viittomakielisille henkilöille. Lähtökohtana ovat yksilölliset palvelut asukkaan tarpeiden mukaan. Tarjolla on ympärivuorokautista palveluasumista, kotihoitoa ja tuettua asumista. Koko asuinalue on esteetön.

Turvallisuus keskeistä

Asukkaiden turvallisuus on ensisijaista, korostaa palveluasumisen palveluvastaava **Tanja Ahonen**. Turvallisuuteen kuuluu monia asioita. Työntekijöitä on vuorossa ympäri vuorokauden ja öisin työskentelee yöhoitaja. Asukkaiden käytössä on turvaranneke, joka kertoo työntekijälle, jos asiakas liikkuu tai jos on kaatunut. Taloon ei pääse vapaasti enää iltaisin kello 18 jälkeen, vaan tällöin on tultava avaimella tai jonkun mukana.

Henkilöstön sujuvat kommunikointitaidot parantavat turvallisuutta, mutta haasteitakin on.

-Haastetta tuovat monenlaiset kommunikaatiot. Osa käyttää vanhoja sormiaakkosia ja viittomia. Nuorilla on

oma tapansa viittoja. Asiakkaan ymmärtäminen on myös turvallisuutta, Ahonen kertoo.

Yhteisöllistä tekemistä

Toimintakeskuksella on tarjolla runsaasti ohjelmaa asukkaille. Tarjolla on esimerkiksi yhteisöllistä kerhotoimintaa, Ahjolan opintopiirejä ja vapaa-ajan ohjaajan järjestämää ohjelmaa. Lisäksi seurakunnan diakonissa on järjestänyt esimerkiksi Naisten pirstitys -tuokioita ja Kuurojen Palvelusäätiö muistipiiriä.

-Asukkaat ovat myös itse keksineet ohjelmaa, lisää Ahonen.

Hoitajamitoitus ongelmallinen

Ahosen mukaan nykyinen virallinen hoitajamitoitus ei ole riittävää yksilöllisten hoidon takaamiseksi. Hoidon tarpeessa ovat etenkin vanhimmat asukkaat.

-Virallinen (hoitajamitoitus) on 0,6. Meillä se on tässä kuussa 0,676. Meidän palveluidemme erilaisuutena on kommunikaatio, joka edellyttää yksilöllistä kohtaamista ja kielen

huomioimista. Tähän on varattava enemmän aikaa. Lisäksi ikääntyessään ihmiset tarvitsevat enemmän ja erilaista hoitoa.

Yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa

Asumispalvelut tekevät yhteistyötä kymmenen hyvinvointialueen kanssa. Päävastuullisesti toimintaa valvoo Pirha eli Pirkanmaan hyvinvointialue.

-Hyvinvointialueet ovat järjestäneet tarjouskilpailun palvelun järjestämisestä ja me olemme saaneet sopimuksia. Palvelut ovat kaikille samat. Hinnoissa voi olla eroja, Ahonen kertoo.

Ahosen mukaan asiakkaiden palvelusopimukset voivat vaihdella. Osa sopimuksista perustuu vammaispalvelulakiin ja osa vanhuspalveluun.

-Näissä on hinnassa eroa. Tämän vuoksi joku asukas maksaa ruokailusta ja toiselle se kuuluu sopimukseen.

Ennätyksellinen määrä hakijoita

Asumispalvelut saa säännöllisesti hakemuksia työtehtäviin. Ahosen mukaan viime keväänä koettiin ennätys, sillä kesätyön hakijoita oli 40. Myös harjoittelijat ottavat yhteyttä.

-Otamme vuosittain 5–6 harjoittelijaa, mutta vain yhden kerrallaan. Silloin se ei rasita työntekijöitä liikaa.

- Täällä oppii monenlaisia taitoja ja asioita, joita ei missään muualla opi. Opiskelijan ja työntekijän tulee hyväksyä asiakkaan läheisyys, kosketus ja taktiiliviittominen, kertoo Ahonen alaa harkitseville opiskelijoille. ■

Retkipäivä Mustasaaressa

Teksti: Martti Avila
Kuva: Päivi Korhonen

Juttu on julkaistu myös Hiljainen Seurakunta 2/2026-lehdessä.

Uudenmaan kuurosokeiden kerho ja Helsingin Kuuloyhdistys järjestivät 6. elokuuta retken Helsingin edustalla sijaitsevaan Mustasaareen. Retki toteutettiin yhteistyössä Viittomakielisen työn diakoni **Päivi Korhosen** kanssa. Mukana oli kaikkiaan 20 henkilöä. Päivään mahtui historiaa, hyvää ruokaa, eläimiä, merellistä luontoa ja lopuksi vielä Mustasaaren kuuluisa suuri korvapuusti.

Alkuesittely ja maittavaa ruokaa

Mustasaari sijaitsee Seurasaaren seällä, ja sinne pääsee lyhyellä lauttamatkalla. Kaupungin kiire jää nopeasti taakse, kun lautta vie kohti saarta.

Retkipäivämme alkoi Mustasaaren esittelyllä. Sen jälkeen pääsimme nauttimaan seisovan pöydän antimista. Tarjolla oli monipuolista ja maukasta ruokaa, joten nälkäisenä ei tarvinnut saarelta lähteä.

Katsaus historiaan

Ruokailun jälkeen diakoni Korhonen kertoi meille tarkemmin Mustasaaren historiasta. Se osoittautui todella mielenkiintoiseksi.

Mustasaarella on pitkä historia virkistys- ja seurakuntatoiminnan paikana. Saaren nykyinen päärakennus valmistui vuonna 1888. Myöhemmin Mustasaari siirtyi Helsingin kaupungin omistukseen, ja vuonna 1926 siitä tehtiin kansanpuisto.

Mustasaareen liittyy myös kiinnostava pala suomalaisen urheilun historiaa. Saarella pelattiin 1930-luvulla Suomen ensimmäisiä lentopallo-otteluita. Laji oli tuolloin Suomessa vielä uusi, ja sitä kutsuttiin kaaripalloksi.

1930-luvulla Mustasaaresta tuli seurakunnallinen paikka, jossa järjestettiin muun muassa nuorisotoimintaa ja myöhemmin rippikouluja. Saarella on siis vuosikymmenten ajan kokoonnuttu yhteen monenlaisen seurakunnallisen toiminnan merkeissä.

Vuonna 2000 Helsingin seurakuntayhtymä osti Mustasaaren Helsingin kaupungilta. Nykyisin saari on Helsingin seurakuntayhtymän omistuksessa ja siellä järjestetään monenlaista toimintaa.

Kohtaamisia lampaiden ja kanojen kanssa

Historian jälkeen lähdimme pienelle kävelykierrokselle tutustumaan saareen. Kierroksen aikana saimme nähdä muun muassa saaren lampaita ja kanoja. Eläimet toivat retkipäivään oman mukavan lisänsä.

Luonto oli muutenkin hienosti läsnä kaikkialla. Vaikka Mustasaari sijaitsee lähellä Helsinkiä, siellä voi hetkeksi unohtaa olevansa kaupungissa. Meri, kalliot, puut ja rauhallinen ympäristö muodostavat aivan oman maailmansa.

Valtava siirtolohkare ja lähes 200 grammaa korvapuustia

Kierroksen varrelta löytyi myös melkoinen luonnon oma nähtävyys – suuri siirtolohkare. Eikä kyseessä ollut mikään pieni kivenmurikka! Retkellä saamamme tiedon mukaan siirtolohkareella on korkeutta noin kuusi metriä, pituutta noin kahdeksan metriä ja leveyttä peräti kymmenen metriä. Selasta kiveä ei kyllä käsivoimin liikutella!

Kierroksen jälkeen oli aika istahtaa kahville. Ja kahvin kanssa saimme nauttia Mustasaaren kuuluisan korvapuustin, joka ei ollut mikään tavallinen pieni pulla. Se oli todella suuri, ja nyt ymmärsimme hyvin, mistä Mustasaaren korvapuustin kuuluisuus on saanut alkunsa. Yhden pullan kerrotaan painavan lähes 200 grammaa, ja parhaimmillaan niitä on myyty noin sata kappaletta päivässä.

Meidän retkiporukallamme ei onneksi ollut tarkoitus syödä sataa korvapuustia – yksi iso pulla kahvin kanssa riitti mainiosti kruunaamaan retkipäivän!

Päivä oli onnistunut ja mieleenpainuva. Saimme tutustua Mustasaaren historiaan, nauttia hyvästä ruoasta ja kauniista ympäristöstä sekä ennen kaikkea viettää yhteistä aikaa hyvässä seurassa.

Lämpimät kiitokset diakoni Korhoselle sekä kaikille retken järjestämiseen osallistuneille ja mukana olleille! ■

Erasmus tukee haptiisi-sanaston keräystä

**Teksti: Riitta Lahtinen,
johtava kommunikaatioasiantuntija**

Vuoden alusta alkoi kolmivuotinen Erasmus+ -projekti haptiisien eli kosketusviestien kokoamisesta eri maissa. Mukana ovat vetäjämaa Ruotsi, Viro, Italia, Portugali ja Suomi.

Projektin aikana jokainen maa kokoaa kuulonäkövammaisten ja kuurosokeiden kanssa haptiiseja eri osa-alueilta. Tämä projekti on jatkoa aikaisemmalle projektille, jonka aikana koottiin satoja haptiiseja. Aikaisemmat sanastot sisälsivät mm. sosiaalisia pikaviestejä, suuntia, muotoja ja kirjaimia. Meillä Suomessa näitä koottiin jo 2000-luvun alussa. Ne löytyvät Suomen Kuurosokeat ry:n verkkosivuilta Kommunikaatiopalvelujen alta.

Suomen edustajina Erasmus+ -projektissa on päävastuuvetäjänä KT, johtava kommunikaatioasiantuntija **Riitta Lahtinen**, kunniatohtori, musiikkiterapeutti **Russ Palmer**, kokemusasiantuntija, kommunikaatiotyöntekijä **Sanna Nuutinen** ja videoinnin ja kuvien tuottajana sisällöntuottaja **Jaakko Evonen**. Projektin aikana järjestetään haptiisi-työpajoja ja ohjauksia eri puolilla Suomea. Noin 50 kuurosokealta henkilöltä kerätään ajatuksia ja palautetta.

Sanastoja kootaan mm. terveydenhuoltoon, liikkumiseen ja orientaatioon, urheiluun, harrastuksiin ja kotiaskareisiin liittyvistä haptiiseista. Jokainen maa kokoaa 100-150 uutta haptiisia. Haptiisit ovat usein erilaisia eri maissa. Tämä johtuu esimerkiksi siitä, miten haptiisit on alun perin otettu käyttöön ja kuinka kauan niitä on käytetty Viittomakielisten puolelta monet haptiisit ovat usein viittomakielen muunnoksia, kuten esimerkiksi kahvi-haptiisi.

Yhdessä kuurosokeiden henkilöiden kanssa sovitut haptiisi-videot tallennetaan nettiin *Spread the Sign*-sivustolle. Jokaisesta haptiisista tehdään myös kuva, jossa nuolin osoitetaan viestin suuntaa. Lisäksi niistä löytyvät sanalliset kuvaukset.

Projektin toinen tapaaminen oli Tallinnassa. Mukana oli yhteensä 16 henkilöä. Kuvassa ryhmämme seisoo Tallinnan kansallisen kirjaston terassilla.

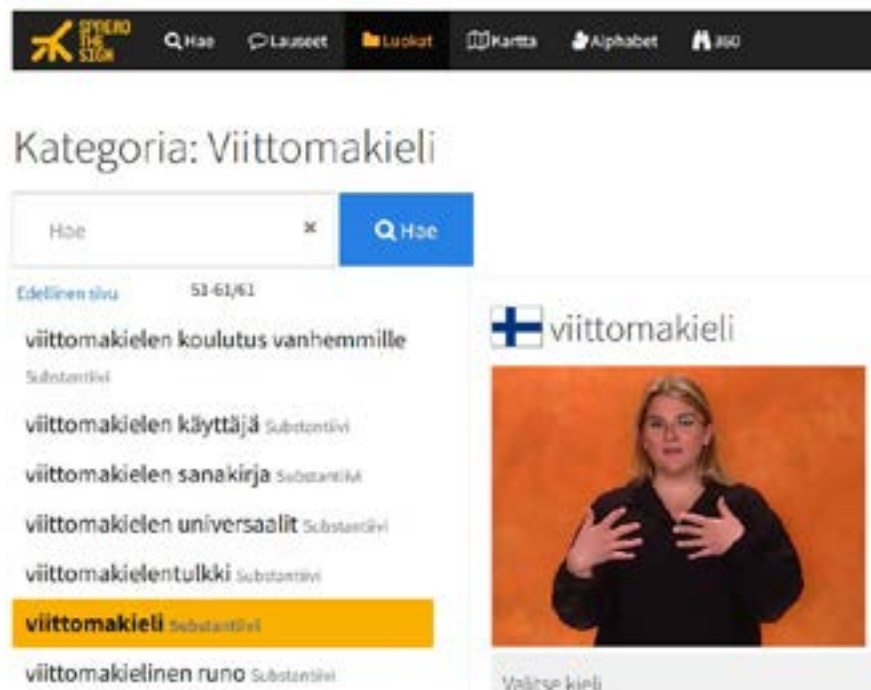
Jos kiinnostuit tulemaan mukaan kokeilemaan, kehittämään tai jakamaan käytössäsi olevia haptiiseja, laita viesti Riitalle. Myös lähipiiri ja eri ammattilaiset ovat tervetulleita oppimaan ja jakamaan taitojaan.

Yhteystiedot:

riitta.lahtinen@kuurosokeat.fi ■

Ryhmäkuva Erasmus-kokouksesta Tallinnasta.

Spread the Sign -verkkosivuilta löytyy jo paljon viittomia.

Yhteisöllinen retki Vaasaan

Teksti: Valer Ishak
Kuvat: Valer Ishakin kuva-arkisto

Viittojat kerho järjesti retken Vaasaan syyskuun alussa. Mukana oli mukana kahdeksan kuurosokeaa ja tulkkeja. Tapasimme Vaasassa, sillä osa tuli junalla ja osa bussilla.

Tutustuimme kaupunkiin kävellen ja osa kiersi bussilla katselemassa kaupunkia. Kävimme hotellin yhteydessä olevassa kylpylä Tropiclandiassa.

Upea kokemus oli laivamatka m/s Tiiralla. Katselimme hienoja maisemia ja näimme rannikkoa. Menimme Kuusisaareen, jossa söimme keittolounaan ravintola Jannen Saluunassa. Palsimme takaisin Vaasan satamaan. Sen jälkeen kiersimme katselemassa kaupunkia. Torstaina aamupäivän ehti vielä kierrellä kaupungilla ja sitten lähdimme kotimatalle.

Oli mukava retki. Vaasa on hieno kaupunki. Oli kivaa illalla kokoontua ja yhdessä jutella. Viikko sujui hyvin. ■

Kerholaiset Kuusisaarella

Yhdessä viitoimme enemmän Peurungassa

Suomen Kuurosokeat ry:n kurssitoiminta järjesti viittomakielisille Yhdessä viitoimme enemmän -kurssin Peurungassa, Laukaalla. Siellä tehtiin erilaisia viittomakielisiä harjoituksia, harjoiteltiin taktiilia viittomakielestä ja tutustuttiin ympäristöön. Tutkijatohtori **Jarkko Keränen** kertoi moniaistillisuudesta viittomakielessä. Tässä muutamia kuvia kurssilta. Kuvat: **Tuija Västilä, Anne Ylitalo ja Taru Kaaja**. ■

Vesa tutkii Kekkosen patsasta.

Heidi ja Jarkko viittovat taktiilisti.

Ryhmä ulkoilemassa.

Vauhtia virtuaaliradoilla!

Teksti ja kuva: Jaakko Evonen

Moni kuulonäkövammaisen henkilö on saanut kuulla elämänsä aikana ikävän uutisen: ajokorttia ei voi saada heikentyneen näön takia. Tämä voi aiheuttaa traumoja. Mutta entä jos autolla ajamisen kokemuksen voisi saada muulla tavoin?

Kuurosokeiden ryhmä kävi tutustumassa ajosimulaattoreihin syksyllä Tampereella. Idea syntyi, kun Kuurosokeiden Toimintakeskuksella kokoontuva uutispiiri näki Moro-lehdessä kiinnostavan artikkelin, jossa kerrottiin suomalaisesta Simucube-yrityksestä Hervannassa. Sen toimitilat sijaitsevat aivan Toimintakeskuksen lähellä. Vapaa-ajan ohjaaja **Eerika Väisänen** otti yhteyttä yritykseen ja tiedusteli vierailumahdollisuutta. Se saatiin lopulta järjestymään.

Teollisuudesta kohti simulaattorimaailmaa

Simucuben juuret ovat teollisuudessa, kertoo yrityksen edustaja **Titta Saarinen**. Alun perin yrityksen taustalla ollut Granite Devices -yhtiö valmisti teollisuuskäyttöön tarkoitettuja moottorinohjaimia. Tämä osaaminen oli merkittävä voima, kun Simucube siirtyi simulaattorimaailmaan.

-Harrastajayhteisö löysi Granite Devicesin teollisuustason moottoriohjaimet ja tajusi, että samaa tarkkuutta ja voimaa voisi hyödyntää ajosimulaattoreiden rateissa paljon paremmin kuin silloisilla markkinoilla olevilla ratkaisuilla.

-Ajatuksena oli kuunnella käyttäjiä ja ratkaista aito, teknisesti vaativa ongelma ja tehdä ajotuntumasta niin

realistinen kuin fysiikka mahdollistaa, Saarinen kertoo.

Monimuotoinen kommunikaatio apuna

Simucuben henkilökunta kertoi vierailun aluksi yrityksestä. Sen jälkeen he esittelivät simulaattoreita ja antoivat vierailijoille kädestä pitäen ohjeita ajamiseen. He myös kuuntelivat heidän toiveitaan ja säätivät esimerkiksi polkimia ja penkkiä sopivaksi. Viittoma-kielen tulkit kuvailivat kehomerkeillä radan tapahtumia.

Ilahduttavaa oli, että Simucuben henkilökunta oli aidosti kiinnostunut kuurosokeiden kohtaamisesta. He pyrkivät luontaisesti käyttämään vaihtoehtoisia kommunikaatiotapoja. Esimerkiksi yksi työntekijä keksi varmistaa kuurosokealta kuskilta peukaloa näyttämällä, että ovatko simulaattorin säädöt kunnossa.

Kokemukset simulaattoreista

Kokeilin itse muutamaa simulaattoria. Etenkin uusimman mallin penkin muotoilu ja rattituntuma olivat mielestäni ensiluokkaisia. Huomasin heti, että ratti vääntää tarvittaessa hyvinkin voimakkaasti. Jarrupolkimen saa halutessaan hyvinkin jäykäksi. Vyöt saatiin kiristettyä tiukalle ja niiden tiukkuus myös muuttui ajon aikana, jolla pyrittiin simuloimaan auton kiihtyvyyttä ja jarruttamista. Penkki eläytyi hienosti auton liikkeiden kanssa. Ajotuntuma tuntui haastavalta, mutta palkitsevalta.

Ajoviimankin aisti ajopenkin edestä puhaltavasta puhaltimesta.

Ossi Jalo kertoi kokeilleensa simulaattoria ensimmäistä kertaa.

-Aikamoista oli, turvavyöt, ratti, jarrut ja polkimet. Huhhuh! Tuntui tosi mukavalta, ällistyttävää!

-Tulkki teki (kehomerkkejä) olkapäähän ja vähän pystyi näyttämään, mihin suuntaan mennään, Jalo kommentoi.

Ari Kääpä koki ajamisen aluksi oudoksi ja tiellä pysyminen oli vaikeaa. Mutta kun hän tottui simulaattoriin, parani meno heti.

-Tulkki auttoi ja selvitti mitä ohjaaja kertoi. Olin ensimmäistä kertaa (mukana). Hienoa, että tällainen retki järjestettiin. Hyvät muistot jäivät.

Vierailu avarsi kuurosokeiden maailmaa

Saarinen kertoo, että kuurosokeiden ryhmän vierailu oli opettavaista ja antoi erilaisia näkökulmia.

-Opittiin varmasti paljon uutta. Ainakin itselleni oli tosi mielenkiintoista nähdä, miten kuurosokeaa pystyi ohjaamaan ja ajamaan ja kuinka paljon iloa tämä kokemus teille tuotti. Sanoinkin toimistolla, että merkittävin yritysvierailu, mitä meillä on koskaan ollut.

Haastoimme lopuksi työntekijät kokeilemaan putkinäköä havainnollistavia haittelaseja. ■

Puheenjohtajan palsta

Voimaannuttavaa syksyä!

Syksyn monet värit hehkuvat luonnossa, ja metsässä voi jo aistia tutut, kirpeät syksyn tuoksut. Olemme saaneet kerätä talven varalle vitamiineja: mustikoita, puolukoita ja sieniä on ollut runsaasti. Pihlajatkin ovat täynnä punaisia marjoja. Luonto valmistautuu talveen, ja monet muuttolinnut ovat jo suunnanneet kohti etelää.

Myös yhdistyksessämme syksy tuo mukanaan tärkeitä hetkiä. Syyskokous lähestyy, ja nyt on hyvä aika pysähtyä miettimään: voisitko sinä lähteä mukaan vaikuttamaan yhdistyksen toimintaan?

Ehkä joku tuttu kysyy sinulta, olisitko käytettävissä yhdistyksen hallitukseen. Silloin mieleen voi nousta monia kysymyksiä: Minäkö hallitukseen? Mitä voisin siellä tehdä? Mihin voisin vaikuttaa? Mitä uutta voisin tuoda toimintaan? Onko minulla aikaa ja halua keskustella, kuunnella ja olla yhteydessä jäsenistöön?

Hallitustyöskentely avaa aivan uuden näkökulman yhdistyksen toimintaan ja päätöksentekoon. Se on kiinnostavaa ja vastuullista työtä. Hallitus tekee päätöksiä, joilla on merkitystä yhdistyksen toiminnan, tapahtumien ja talouden kannalta. Samalla hallituksessa oppii uutta, tutustuu ihmisiin ja pääsee rakentamaan yhdistyksen tulevaisuutta.

Kokousten lisäksi tehtäviin voi kuulua työryhmissä toimimista, tapahtumien suunnittelua ja yhdistyksen edustamista erilaisissa tilaisuuksissa. Jokainen voi osallistua omien mahdollisuuksiensa ja vahvuuksiensa mukaan. Kaikkea ei tarvitse osata valmiiksi, sillä asioita tehdään yhdessä ja toisilta oppien.

Tarvitsemme hallitukseen jäseniä ja uusia ajatuksia. Jos nämä kysymykset herättivät kiinnostuksesi, rohkaisten sinua lähtemään rohkeasti mukaan!

Iloista ja voimaannuttavaa syksyä toivottaen

Timo Lehtonen

puheenjohtaja ■

Ajankohtaista syyskokouksesta

Syyskokousristeily 17.–19.11. Viking Line M/S Gabriella Helsingistä

Hei sinä, joka tulet mukaan syyskokousristeilylle!

Tiistaina 17.11. kello 13 alkaa maihinnousukorttien jakaminen Viking Linen terminaalissa, Katajanokan satamassa (Katajanokanlaituri 8, Helsinki). Ole ajoissa paikalla!

Näin pääset esimerkiksi Helsingin rautatieaseman edestä laivatermiin:

- ota raitiovaunu 5
- raitiovaunu kulkee 10 minuutin välein
- matka kestää 20 min. (8 pysäkkiä), Katajanokan terminaali on päätepysäkki
- osta kertalippu joko etukäteen HSL-sovelluksessa (3,30 €) tai raitiovaunussa lähimaksulla (3,50 €)
- EU:n vammaiskortti tai valkoinen keppi ei oikeuta liputtomuuteen
- Saattajasi saa matkustaa kanssasi ilman lippua, mikäli sinulla on EU:n vammaiskortti, jossa on A-merkin-tä
- kävellen matka on 1,9 km

Laivaterminaalissa älä mene Viking Linen luukulle, vaan tule yhdistyksen omalle ilmoittautumispisteelle. Siellä tarkistetaan henkilöllisyystodistus, otetaan vastaan mahdolliset syyskokousvaltakirjat ja jaetaan maihinnousukortit.

Kello 13.45 ilmoittautumispiste sulkeutuu ja alamme siirtyä laivalle.

Ilmoittautuneille on syyskuun puolivälissä lähetetty jäsenkirje, jossa on risteilyn ohjelma ja muut syyskokousasiakirjat.

Nähdään Katajanokalla!

Järjestöpalvelut ■

Kuvituskuva: Tekoäly Copilot.

Kuurosokeiden kerhot

Satakunta

Aika ja paikka: ke 14.10. klo 12–15, Satakunnan Näkövammaiset ry:n toimintakeskus, Otavankatu 4 C 49, Pori.

Aihe: Suomen Kuurosokeat ry:n kommunikaatiotyöntekijä Sanna Nuutinen tulee kertomaan kommunikaatiomenetelmistä ja niiden käytöstä arjen eri tilanteissa, lähipiirissä kotona, harrastuksissa ja sairaalassa.

Kahvitarjoilu. Tervetuloa mukaan!

Aika ja paikka: ke 11.11. klo 12–15, Otavankatu 4 C 49, Pori.

Aihe: Kerhon syyskokous. Miettikää, mitä toimintaa haluatte vuoden 2027 aikana. Kahvitarjoilu. Tervetuloa mukaan.

Lisätietoa Paulalta: puh. 044 255 5960 tai sähköposti: paula.valminen@gmail.com

Turku

Aika ja paikka: ma 2.11. klo 12–15, Varsinais-Suomen Näkövammaiset ry:n kerhotila. Läntinen pitkäkatu 37, Turku

Suunnitellaan kerhon ensivuoden ohjelmaa. Kahvitarjoilu yksi euro.

Jos tarvitset tulkin tai avustajan, tilaathan sen itse. Omaiset myös tervetulleita.

Ilmoittaudu ma 26.10. mennessä Maritalle: p. 040 513 8817, vainmari@gmail.com

ICT-koulutus

Muistot talteen!

Aika: 23.–27.11. (viikko 48)

Ilmoittautuminen: ma 9.11. mennessä

Kohderyhmä: Viikko soveltuu sekä viittomakielisille että puheella kommunikoiville hiiren käyttäjille, viittomakielisillä oppilailla on oltava oma tulkki.

Sisältö: Viikon aikana teemme valokuvakirjan omista kuvista. Viikolle tuodaan mukana joko hyvälaatuisia digitaalisia valokuvia (kuvattu kameran parhailla asetuksilla) tai paperivalokuvia, jotka skannataan digitaaliseen muotoon. Oppilaat maksavat tekemänsä kuvakirjan itse.

Ilmoittautuminen: ma 9.11. mennessä: ict-koulutus@kuurosokeat.fi

Teemapäivät asiakkaiden toivomista aiheista

Maanantai 8.12. klo 9:30–15:30

Tiistai 9.12. klo 9:30–15:30

Keskiviikko 10.12. klo 9:30–15:30

Päivien aiheet keräämme asiakkailta ja ilmoitamme myöhemmin.

Kohderyhmä: Teemapäivät soveltuvat sekä viittomakielisille että puheella kommunikoiville henkilöille, viittomakielisillä oppilailla on oltava oma tulkki. Oppilaat voivat osallistua yhteen tai useampaan päivään. Päivien aikana on aikaa oppilaiden kysymyksille.

Ilmoittautuminen: ma 23.11. mennessä: ict-koulutus@kuurosokeat.fi

Aluetapahtumia

Hämeenlinna

Aika: ti 20.10. klo 10–14

Paikka: Palvelukeskus Sampola, Brahenkatu 26, Hämeenlinna. Päivätoiminnan tila, 2. krs.

Rentoa yhdessäoloa ja kahvittelua! Etäyhteydellä vieraana yhdistyksen johdon sihteeri Anne "Ammi" Isokuortti. Aiheena mm. yhdistyksen jäsenyyssi asiat ja syyskokousristeily. Lisäksi vieraana Hämeenlinnan Vapaaehtoiskeskus Pysäkin vastaava suunnittelija Sanna Salminen.

Tilassa induktio. Hissi käytössä. Omakustanteinen lounas lounasravintola Sampolassa. Hinta 11e ja eläkeläiset 10e. Lounas sisältää pääruuan, salaa-tin, ruokajuoman, itse leivottua leipää,

sekä kahvin ja jälkiruuan. Maksaa voi ravintolassa kortilla tai käteisellä.

Ilmoittautuminen palveluasiantuntija Anu Niiraselle to 15.10. mennessä: 0400 807 996 (ma-to), anu.niiranen@kuurosokeat.fi.

Kerrothan syötkö lounasta ja mahdolliset ruoka-allergiat. Ilmoita myös, ruokaileeko avustaja/tulkki lounasravintolassa. Ilmoitan keittiöön ruokailijoiden määrän.

Lämpimästi tervetuloa! Anu Niiranen

Posio

Aika: to 12.11. klo 13–15

Paikka: Ravintola Kapteeni, Posiontie 28.

Mukana sosiaalityöntekijä keskustelemassa vammaispalveluista. Tarjolla lounas ja kahvi. Vertaistuellinen tapahtuma.

Tervetuloa! Anne Ylitalo

Rovaniemi

Aika: ke 25.11. klo 12–15

Paikka: Santa's Hotel Santa Claus Rovaniemi, Korkalonkatu 29, Rovaniemi, Lohi-kabinetissa.

Päivä järjestetään yhteistyössä Rovaniemi -opiston viittomakielenohjaaja

opiskelijoiden kanssa. Tarjolla lounas ja kahvi

Tervetuloa! Anne Ylitalo

Kuulon ja näön päivä Helsinki

Aika: ti 20.10. klo 10–15

Paikka: Iiris-keskus, Marjaniementie 74, Helsinki

Tervetuloa Kuulon ja näön päivään tutustumaan ja keskustelemaan kuuloon ja näköön liittyvistä teemoista ja apuvälineistä.

Ohjelmassa mm. apuvälineiden esittelyä, Pimé Café, viittomakielen ja tuntoaistin työpajat. Mahdollisuus myös kuulontarkistukseen ja silmänpainemittaukseen.

Lisäksi asiantuntija tietoiskuja.

Tervetuloa!

Hyvinvointipäivä - kohtaamisia ja yhdessä tekemistä

Aika: la 7.11. klo 10–16

Paikka: Iiris-keskus, Marjaniementie 74, Helsinki, 4.krs

Tule viettämään mukava päivä yhdessä. Tarjoamme sinulle mahdollisuuden toisten kohtaamiseen, yhdessä tekemiseen ja pienistä hemmotteluisista nauttimiseen.

Hoitotarjottimella on hierontaa, jalka-, käsi- ja kasvohoitoja sekä kampaajan palvelut. Näihin tulee ilmoittautua etukäteen! Soita tai laita viestiä Jaanalle: jmarttila66@gmail.com tai puh. 045 6772 506. Mitä pikemmin sen parempi, mutta kuitenkin viimeistään 10.10. Saat siten tarkemmat tiedot hoidoista ja hinnoista, joihin voit ilmoittautua (20.10. mennessä).

Pyrimme saamaan paikalle myös viimeisimpien apuvälineiden esittelijän, jotta pääsisit kokeilemaan esim. älyläsejä ja älykeppiä. Jos sinulla on omia töitä, joita haluat tuoda esille/myyntiin, niin sovi asiasta Jaanan kanssa.

Voit osallistua myös musiikkiterapeutti Russ Palmerin ja muusikko Juha Sarkkolan uuden CD:n julkaisu-tilaisuuteen klo 12.00–12.45 Iiruksen Valo-tilassa. Tällöin hidoissa on ruokatauko.

Tulkkitilaus kannattaa tehdä heti. Voit sitten myöhemmin tarkentaa esim. kellonaikoja, kun saat oman hoitoaikataulusi.

Tarjolla on pientä syötävää virvokkeiden kera. Voit myös ottaa omat eväät (keittiössä jääkaappi ja mikro).

Tule mukaan viihtymään, touhuamaan ja juttelemaan kanssamme! Tehdään yhdessä tästä päivästä mukava ja antoisa hyvän olon hetki!

T: Riitta, Sanna ja Jaana

Keijumaista keveyttä pimenevään syksyyn

Aika: la 7.11. klo 12–15

Paikka: Iiris-keskus, Marjaniementie 74, Helsinki, 3.krs, Valo-tila

Tule nauttimaan musiikista ja tarinoista musiikkiterapeutti Russ Palmerin ja muusikko Juha Sarkkolan kanssa. Uuden CD:n *Fairytales* julkaisutilaisuus klo 12.00–12.45 Iiruksen Valo-tilassa. CD:n julkaisun jälkeen tarjolla on vibraation kokeilua ja pohdintoja työpajoissa klo 13.15 ja 14.00 alkaen. Tarjoilun vuoksi toivotaan ilmoittautumista etukäteen.

Ilmoittautuminen ja lisätiedot: riitta.lahtinen@icloud.com

TukiPlats

Kuurosokeiden vertaistukiryhmä

Elämään kuuluu monenlaisia muistoja, niin mukavia kuin vaikeitakin.

Haluaisitko jakaa muistojasi ja kokemuksiasi ja keskustella niistä muiden samankaltaisia asioita kokeneiden kanssa?

Kuurojen Palvelusäätiön TukiPlats-hanke järjestää vertaistukiryhmän kuurosokeille. Ryhmä kokoontuu Kuurosokeiden Toimintakeskuksen Martti Kemppi -salissa. Osoite: Insinöörinkatu 10, Tampere. Lisäksi ryhmään voi osallistua etänä.

Ajankohdat:

ke 14.10. klo 12:30–14:30

Aihe: koulu- ja opiskelukokemukset.

ke 4.11. klo 12:30–14:30

Aihe: kokemukset terveydenhuollossa.

ke 9.12. klo 12.30–14.30.

Aihe: vähemmistönä vähemmistössä.

Tilaisuuksissa on kahvitarjoilu paikan päällä osallistujille.

Ilmoittautuminen:

milla.lindh@kuurosokeat.fi tai viesti 040 774 9207. Ilmoita, osallistutko paikan päällä vai etänä. Ilmoita myös mahdolliset erityisruokavaliot.

Seuraava Tuntosarvi

Seuraava Tuntosarvi ilmestyy viikolla 50/2026. Aineisto pyydetään toimittamaan toimitukseen 2.11. mennessä. ■

Haluatko tukea toimintaamme?

- tule mukaan vapaaehtoistoimintaan
- tee kertalahjoitus
- tee testamenttilahjoitus
- tee merkkipäivälahjoitus
- tee säännöllinen kuukausilahjoitus

Tili: FI56 5541 2820 0125 82, OKOYFIHH

Kuukausilahjoittajaksi voi ryhtyä kahdella eri tavalla. Voitte maksaa säännöllisesti haluamanne summan varainhankinnan tilillemme OP FI56 5541 2820 0125 82 viesti-tiedolla "Kuukausilahjoitus" tai viitenummerolla 19716.

Voitte myös lähettää meille laskutustiedot eli nimi ja yhteystiedot sekä toivottu kuukausilahjoituksen summa ja eräpäivä. Näillä tiedoilla lähetämme laskun, jonka voi lisätä eLaskuksi omassa verkkopankissa.

MobilePay numero 38111

Rahankeräyslupa: RA/2021/1740 on voimassa 1.1.2022 alkaen toistaiseksi koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Kysy lisätietoja Janikalta: janika.lanne@kuurosokeat.fi tai 040 651 2511

